

Оксана МИКИТЕНКО*
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України
Київ

Оригинални научни рад
Примљен: 14. 11. 2016.
Прихваћен: 10. 02. 2017.

ПУЧКО ПРИПОВЕДАЊЕ О ВУКУ КАРАЦИЋУ
(А. ВЕРЕТЕЉНИК. *ОПОВІДАЊНЯ ПРО
ВУКА КАРАДЖИЧА*, 1906)

Брошура А. Веретельника *Оповідання про Вука Караджича*, коју је објавило Добротворно друштво у Санкт Петербургу 1906, изузетна је како тематски, тако због тога што је штампана на украјинском језику. Њен аутор, Андриј Веретельник – украјински је етнограф и фолклориста, прозаиста, публициста и уредник. Циљ нашег рада је да се прикаже ово сада већ раритетно издање, значајно и као пример „треће културе” (Н. Толстој) – „пучке” књижевности, односно књижевности „народске” или „за народ”, и да се осврне на фигуру њеног аутора, данас скоро непознатог, међутим, у своје време успешног сарадника *НТШ (Наукове товариство імені Шевченка)* у Лавову, чије дописе су користили В. Гнаћук, Ф. Вовк и И. Франко.

Кључне речи: Андриј Веретельник, Вук Караџић, Добротворно друштво, народска књижевност.

Пре сто десет година у Санкт Петербургу у оквиру „Добротворног друштва за издавање општекорисних и јефтиних књига” (*Благотворительное общество издания общепользных и дешевых книг*) изашла је књига А. Веретельника *Оповідання про Вука Караджича*. Њен аутор, Андриј Веретельник – украјински етнограф, фолклориста, прозаиста, публициста и уредник, сигурно је имао при руци рад И. Срезњевског – биографију Вука Караџића, када је наменио своју књигу ширем кругу украјинских читалаца.

Добротворно издавачко друштво у Санкт Петербургу било је основано 1898. на иницијативу генерала Николаја Федоровског. У статуту се говорило да је циљ овог друштва – морално-религијска и економска подршка малоруског (украјинског) народа. Објављујући књиге у масовном тиражу, сваке године по шест до осам књига, друштво је за двадесет година свог постојања,

* oksana_mykytenko@hotmail.com

односно до 1918. издало преко милион примерака различитих књига и брошура „за народ”. Књига на матерњем језику нарочито је тражена у то време у Украјини – Валујевски циркулар 1863. није признавао украјински као посебан језик и забранио је штампање научне литературе на украјинском (ЕИУ 2010: 203)

Међу члановима Добротворног друштва били су истакнути просветни, научни и културни делатници – Борис Гринченко, Михајло Грушевски, Владимир Антоновић, Николај Лисенко, Дмитриј Еварницки, Михајло Коцјубински, Александар и Софија Русови и др. Његов оснивач – Николај Федоровски (1838–1918), одиграо је значајну улогу у просветној и културној делатности Украјине, био је један од организатора (заједно са Петром Нишћинским, Тобилевићима и Марком Кропивницким) позоришне трупе у Јелисаветграду, а у последњим годинама живота бавио се друштвеном и добротворном делатношћу. Сем друштва у Санкт Петербургу, покренуо је „Свесловенско музичко коло за духовни успон народа” (*Веслов 'янське музичне коло для духовного підвищення народу*) и „Самопомоћ приликом болести” (*Самодопомога при хворобах*), а такође је основао у Јелисаветграду друштво писмености и занатску школу. У некрологу, објављеном поводом смрти (Н. Федоровски умро је у Бердјанску 1918. у 81. години), у јелисаветградским новинама о њему се говорило као о „истакнутом украјинском делатнику” и „украјинском културном прегаоцу”.

Треба нагласити да је 1907. „Добротворно друштво за издавање општекорисних и јефтених књига”, заједно са Друштвом „Тарас Шевченко” (*Товариство ім. Т. Шевченка*) подржало прво издање Шевченковог *Кобзаря*, у тиражу од 10.000 примерака. Талас украјинског препорода почетком 20. века, изазван, између осталог, и приближавањем првих великих Шевченкових годишњица (1911. и 1914), умногоме је покренуо издавачку иницијативу. Као што је било наглашено у *Извештају* Друштва за 1906, то је било прво целокупно издање *Кобзаря* у Русији, у које су ушла дела раније штампана само у иностранству, а такође нова грађа, пронађена у архиви департмана полиције, као и у другим (Отчет 1907: 10).

У својој издавачкој делатности у оквиру више тематских група – природопис, географија и етнографија, право и занат, техника и уређаји, економија, медицина и хигијена, ветерина, али у првом реду – украјинска и стране књижевности, а такође историја и биографије истакнутих делатника – друштво је настојало да обухвати „најшире интересе Украјинаца”. У центру пажње и културно-просветних циљева била је делатност народних песника, друштвено-књижевни покрет у Галицији, Шевченкова поезија и сл. У популарној серији *Биографије истакнутих делатника* у различито време изашле су брошуре – приповетке о значајним Украјинцима: Тарасу Шевченку, Богдану Хмељницком, Јевгену Гребинци, Ивану Котљаревском и др.

Међу ауторима таквих књига били су познати писци и научници. Тако се у преводу на украјински појавила приповетка Хенриха Сјенкјевича „Ходимо за њим”, морално-етичке садржине, о последњим данима Исуса Христа, а 1906. изашла је књига Михајла Грушевског *Про старі часи на Україні* – крат-

ка историја украјинског народа, издата у масовном тиражу од 25.000 примерака. Исте године објављен је *Український буквар* Софије Русове и брошура Андрија Веретељника *Оповідання про Вука Караджича* – популарно изложена биографија реформатора српске школе и српског језика.

Ова издања потпуно су одговарала и практичкој делатности Друштва. На пример, у Извештају за 1906. инсистирало се на ширењу издања Друштва „у свим крајевима Украјине” (Отчет 1907: 11), везано за „повећање интересовања украјинског становништва за књиге на матерњем језику” (Исто: 15). Истакнута је подршка полтавских новина *Рідний край*, а такође залагање Друштва за отварање нових просветних организација (*Просвіт*) у Украјини. Издавачка делатност праћена је подршком украјинских школа, између осталих и школе Иван Котљаревски, отворене 1905. у Полтави, која је требало да негује украјинску просветну традицију, слично петербуршком Александровском лицеју, и да постане „узорна народна школа”, прва у Украјини (Отчет 1905: 23).

За ове културне и просветне задатке популарна брошура Веретељника о Вуку Караџићу била је заиста потребна. Нажалост, данас је она скоро непозната и библиографски раритетна. Споменута је у фусноти рада Ивана Билодида *Вук Караджич в історії українсько-сербських наукових зв'язків* (1965) као потврда „интересовања према Вуку Караџићу у Украјини” на почетку украјинске славистике (Билодид 1965: 28). Рад Веретељника наводи Дејан Ајдачић у библиографији издања из србистике у Националној библиотеци Украјине – „Вернадски” (2005: 108). Књига, која има 31 страницу, у Библиотеци се налази у колекцији Бориса Гринченка – познатог украјинског лексиколога и почасног члана наведеног Добротворног друштва. Она је карактеристичан пример народске књижевности почетка 20. века, односно литературе намењене за најшире слојеве украјинског становништва.

Оповідання про Вука Караджича Веретељника има три дела. Први нема наслов, други део је насловљен *Сербські пісні й писання, та віденські життя*, а трећи – најкраћи – има наслов *Останні роки життя Вукового, та слід по його житті*. Скоро се сигурно може претпоставити да је А. Веретељник користио Вуков животопис Срезњевског (1846), као и допуну биографији Караџића дванаест година после његове смрти. Међутим, задаци и циљеви украјинског аутора сасвим су другачији него код И. Срезњевског, а и сам рад много је скромнији.

Напис И. Срезњевског високо оцењује Голуб Добрашиновић, истичући да то:

[...] није само уобичајени животопис, у трећем лицу, то је и нека врста „интервјуа”: у њему су, повремено и примерено, и Вукове реплике, донете, рекло би се, дословно. Тим је текст постао и живљи, уверљивији и модернији, репортерски сликовит и научно чињеничан у исти мах. Вукова биографија, прва у пунијем значењу речи, најверодостојнија несумњиво и ауторизована, проистекла је из дијалога с младим руским професором (Добрашиновић 1987: 113).

Не можемо искључити да је Веретељник познавао такође српски превод рада Срезњевског, који је објавио у новосадској *Даници* за 1866. Александар

Сандић и издао четири године касније засебно са наменом „књига за народ”, и који је био објављен у новосадском календару *Годишњак* за 1871. На крају превода Сандић говори о својој намери да заврши Вуков животопис „у другој свесци” под насловом „Последње године живота Вука Ст. Карацића” (Добрашиновић 1987: 113), а што скоро дословно одговара наслову последњег дела Веретельниковог рада. Као што се зна, почетком 20. века лавовско Научно друштво „Шевченко” (*НТШ*), са којим је сарађивао Андриј Веретельник, одржавало је размену књига и часописа са преко 200 страних научних институција, а такође просветних и друштвених организација. У сваком случају, питање на који је начин украјински аутор дошао до свог материјала посебна је тема и за сада остаје отворена.

У првом и највећем делу књиге Веретельник приказује Вуков завичај и детињство, говори о Тршићу и о Вуковим родитељима – оцу *Степану Осипову* и мајци *Екзди*. Сликавито објашњава зашто су детету наденули име „Вук”:

[...] як і скрізь простий народ по селах, а то і в містах, вірила в забобони, у неї умірали діти не знать із-за чого, а вона думала, що се приходе відьма і душе їх. ... Треба того хлопця вовком назвати, от і відьма не піде до вовка і не візьме його (Веретельник 1906: 4).

Основну пажњу аутор посвећује детаљном опису Вуковог школовања и интересовања према књизи. Ослањајући се на биографију Карацића од Срезњевског, а истовремено настојећи да приближи текст обичном читаоцу, Веретельник поједностављује излагање и уобличава текст према стилистици украјинске народне приче.

О Вуку Веретельник приповеда у 3. лицу, широко користи дијалоге и директан говор, глаголске форме садашњег времена, различите лексичке конструкције – експресивне изразе и дијалекатску лексику (*товар, гостець, ватаги, ворохібня, Білгород, гаспидська заборона, сотки літ*), народски језик (*Юрко Чорний, заскочив, прошибла, випер, злиднювати, заборона вжалила*), фразеологизме (*до науки так, як волів до карети; почорніла, як земля*), акустичке поступке и сл., настојећи преко непосредног приповедања – готово фолклорне нарације – да постигне илузију присног разговора са читаоцем/слушаоцем. Са тим циљем Веретельник развија поетске визије и машту свог хероја, описујући Вукову тежњу за школовањем:

Сяде Вук на узгір'ю, задивиться в ту сторону, у котрій лежить Австрія, тай полине тихими солодкими гадками.

– Там є школи, Господи! Який я щасливий був би, щоб родичі дали мене до тих шкіл в Австрії...

І йому придається, що родичі дали його до австрійських шкіл. От він ходє до них, та вчиться із усієї сили. І йому так гарно, так солодко вчиться, що нічого ліпшого у світі немає для нього, як та дорога наука! (Веретельник 1906: 7–8).

Из оправданих разлога историјска лексика код Веретельника одговара више украјинској перцепцији. На пример, Вук моли оца и мајку да га пусте у Срем (*за грраницю на вищу науку*), говорећи да ће се иначе прикључити *опришкам*. Срезњевски је дословно навео претњу „постати хајдук” (*сделаться*

гајдуком), објаснивши „хајдук” као *разбойник* (Добрашиновић 1987: 52). О Србима Веретельник говори као о „витешком потлаченом народу” који „има о чему да прича и пева, има што да пренесе млађем нараштају”.

Чак и сам Вуков портрет код Веретельника доста је типичан приказ украјинског козака:

Вук Караџич був низького росту, але широкоплечий і кремезний. Лице у нього було чорняве, а довгий чорний вус спадав аж на груди. На лиці у нього блищало двое чорних очей, із котрих палала щирість та любов. Він був спокійної вдачі, а у всьму поводився дуже поважно. До людей був щирий та сердешний. Головною прикметою було у нього те, що бувало, чи йому радість, чи горе, – він був все веселим (Веретельник 1906: 28).

Сетимо се да и Срезњевски, иначе веома заинтересован (нарочито на почетку своје научне делатности) за украјински фолклор и етнографију, није мимоишао паралеле у портретима, упоредивши кнеза Милоша са „правим запорошким хетманом” (Срезњевски 1987: 105).

Веретельник се слободно држи историјских чињеница, често прави грешке у датумима, и више настоји приказати Вука и његову делатност из угла просветних циљева. Вукове радове наводи само у украјинском преводу, без оригиналних наслова, објашњавајући и саму реч *словарь* (речник), тражи паралеле у српској и украјинској историји и култури (нпр., да су Срби примили хришћанство 140 година раније него руски кнез Владимир), говори о преводу српских народних песама на украјински језик и спомиње Михајла Старицког.

Име Копитара Веретельник наводи само једанпут, у вези са чланком у *Српским новинама*, а у исто време подвлачи Вукову улогу као самоука, који је „до врхунца учености дошао својом снагом и радом”. Вукове односе са опонентима, који остају овде безимени, Веретельник објашњава њиховом завишћу, на коју Вук одговара речима које наводи на српском и Срезњевски: „Нека вичу како им драго, свему свијету нико угодити не може” (Срезњевски 1987: 61), а сукоб 1831. са кнезом Милошем због тога што је кнез постао „ленчуга велики и почео непромишљено управљати крајем” – Вук „није могао то да гледа” и отишао је у Земун.

Морално-етичке сентенце Веретельника изложене су доста одређено. О циљу просвете он говори са становишта етике и морала, а и животне прагматике обичног човека:

[...] просвічений чоловік не те, що темний і йому краще жити на світі. Просвічений чоловік знає, що лихе для нього, а що добре. ... А що найголовніше, освічений чоловік має способи добрі зарадити лихові (Веретельник 1906: 30).

Вуков живот и рад, без обзира на славу „у целој Европи”, приказани су као веома тешки („тежак рад”, „за парче хлеба”, „јакко је оскудевао”). Апотеоза делатности, наглашава аутор, стиже четири године после Вукове смрти – 12. марта 1868, са одобрењем „писати и штампати различите књиге Вуковим писмом и језиком”, а „прости сељачки језик, који су потцењивали сви писмени Срби, стављен је на исту висину са другим језицима писмених народа”.

На крају Веретельник говори да су писменост и просвета код Срба обогаћене Вуковом заслугом, и запажа да је „српски народ писменији него наш

українски”. И без обзира на морално-дидактички тон Веретельникове приче, он говори једноставно и искрено, са великим пијететом према српском реформатору.

То није случајно. У приказу Вуковог живота могу се приметити алузије аутора на властиту судбину. Нажалост, личност Андрија Веретельника пала је у заборав и он је данас скоро непознат у украјинској историографији. Његово име као скупљача етнографске и фолклорне грађе наводи, разматрајући научно-истраживачку делатност Етнографске комисије Научног друштва „Шевченко”, лавовски етнолог Оксана Сапељак (2000). Такође лавовски етнолог – Михајло Глушко, нагласивши да је име Веретельника заборављено неоправдано, у недавно објављеном чланку *Невідомий Андрій Веретельник* покушао је на основу малобројних архивских и епистоларних материјала приказати његов живот и скицирати основне етапе делатности ове „непро-сечне личности у украјинској етнологији, књижевности и публицистици с краја 19 – почетка 20. века” (Глушко 2012: 1023).

Према Глушку, Веретельник је имао плодне резултате у различитим сферама научне и издавачке делатности, а такође био је запажен као прозни писац, драматичар и публициста. Основни подаци његове биографије могу се разоткрити у његовом писму Александру Барвинском – једном од активних делатника *НТШ*, председнику Друштва у периоду 1893–1897. Из писма сазнајемо и годину Веретельниковог рођења – 1881, што значи да је 1906, када изашла је његова брошура о Караџићу, имао 25 година.

Интересовање Веретельника за српског реформатора било је оправдано. И он сам потицао је из украјинске сељачке средине, рано изгубио оца, и, немајући средстава за средње образовање, школовао се у занатској школи. Међутим, њега је увек мамила наука и зато је тешко радио као самоук да стекне самообразовање. У истом писму Барвинском Веретельник сведочи да је увек учио „јак много” и стално ишао на спавање после три сата ноћу. Након две године толико напорног живота нервно је оболео и боловао је три године. Вероватно и због овог разлога његову пажњу касније је привукла личност Караџића.

Као што смо већ споменули, Андриј Веретельник, придруживши се *НТШ* крајем деведесетих година 19. в., био је запажена фигура у раду његове Етнографске комисије, основане у оквиру Филолошке секције. Радио је у књижари друштва, скупљајући у исто време етнографску грађу, а такође је писао популарне приче, које су излазиле у издањима *НТШ*. У различито време, радећи у различитим галицијским и буковинским часописима, вршио је дужности издавача и уредника у *Основа*, *Дзвін*, *Народний голос*, *Народне слово*, где је углавном и објављивао своје публицистичке чланке. Сем тога, писао је драме и комедије из народног живота, популарне приче са историјском тематиком, препричавао је народне бајке и сл., а имао је и понеке научно-популарне радове о животу и обичајима других народа (нпр. о Кинезима и Данцима).

Финансијски подржан од стране Етнографске комисије, Веретельник је активно сакупљао етнографску и фолклорну грађу у Галицији. На основу

прикупљеног материјала објавио је низ етнографских радова, између осталог о технологији прераде дрвне грађе крајем 19. в., о производњи биљног уља и сл. Прикупљену грађу пратио је властитим цртежима, и био је у цртању, према Федору Вовку, веома вешт (Глушко 2012: 1022).

Разноврсни фолклорни материјал Веретелник је скупљао углавном у локалној традицији свог завичаја – у селу Камјанка-Струмилова близу Лавова. Његове радове и прикупљену грађу високо су оценили истакнути научници и чланови *НТШ* – В. Гнаћук, И. Франко, Ф. Вовк, К. Студински. Иван Франко – председник Филолошке секције *НТШ*, користио је материјал из прикупљене Веретелникове етнографске грађе (обредне игре на Бадњи дан, народна ношња вертепног карактера, народне пословице и изреке и др.) у својој тротомној збирци *Галицько-руські народні приповідки* (1905), истакавши делатност Веретелника као врсног познаваоца украјинског фолклора (Франко 1983: 298). Владимир Гнаћук – секретар Друштва, уносио је Веретелникову грађу (коледарске песме, *коломејке*, легенде, демонолошка предања и др.) у *Етнографски зборник*, који је издавала Етнографска комисија. У исто време део етнографске и фолклорне грађе (из различитих жанрова народне књижевности, а такође из народне медицине) остао је у архивским збиркама. Познато је да је колекцију сребрног и бакарног новца Веретелник предао у Музеј *НТШ* 1903, међутим, судбина ове колекције се не зна (Глушко 2012: 1023). Један део етнографске и фолклорне грађе Веретелника данас се чува у Рукописном фонду Института за историју уметности, фолклористику и етнологију „Максим Рилски” у Кијеву.

Нажалост, ништа се не зна ни о самом Веретелнику после 1912 – последње његово писмо А. Барвинском датирано је 1. (13) августа 1912, К. Студинском 28. септембра (10. октобра) 1912. Кирилу Студинском – заменику *НТШ* (касније дугогодишњем председнику овог Друштва) и уреднику, писао је доста често, обраћајући му се са молбом за подршку да објави приче у издањима *Просвіти*. У зборнику писама овог истакнутог научника, чији су адресати били светски познати делатници науке и културе, Веретелник је назван „писцем” (Студински 1993: 724). У писму 1903. Веретелник јавља Студинском да је у свом родном месту читао сељацима своје још необјављене приче „као да су штампане” и износи утиске како су „ратари” ове приче схватили. Поносан због интересовања слушалаца према свом делу, запажа да су приче деловале на сељаке тако да су „још више подстакле да заволе своју земљу” (Исто: 104). Остављајући Студинском да изнесе процену о књижевној и уметничкој страни његових прича, Веретелник је убеђен у корист „најједноставнијег” и „истинитог” приповедања и запажа да је „нашем сељаку потребно да га прича погоди у живац”. Такав циљ, према њему, могу постићи приче „са трагичним сценама”, које остављају највећи утисак и зато имају корист у просвећивању народа.

Нећемо улазити у детаље ауторове естетике и дидактике, у којима се рефлектују начела „народске” књижевности, односно књижевности „за народ”, коју је у оквиру „пучкокњижевне естетичке концепције” анализирао Маја Бошковић Стули (1983). Никита Толстој говори о „народској” књижев-

ности (*народная словесность, литература для народа*) као манифестацији народне културе у контексту „структурног изоморфизма” језика и културе, и проводи паралеле између „народског говора” и „треће културе”, којом су се у словенским земљама, према њему, највише бавили у Пољској и Хрватској (Толстој 1995: 16–17). Бошковић Стули оправдано је истакла да, не само из аспекта социолошке релевантности него и као „literarna pojava”, „pučko štivo” „zaslužuje pažnju” – „bez dobrohotnoga popustljivog smiješka, a i bez cenzorske anateme moralne ili estetske”, и покушава се схватити тек у „našem stoleću” (Бошковић Стули 1983: 55).

Када је реч о Веретельнику, тај покушај још траје. Сигурно да је аутор, вођен племенитим задацима просвећивања народа, покушао да споји историјску традицију народа и савременост, и као Вук, чувао је, према Нади Милошевић-Ђорђевић, свест о славној прошлости и „национализму” „захваљујући усменој животворности духа” (Милошевић-Ђорђевић 2002: 22). Као и Вук, знајући фолклорну грађу „још од дјетињства силу божју”, уносио је дух „јединства националног осећања и традиције” у своја дела, која заузимају веома важно место у историји украјинске (и словенске) књижевности и заслужују да не буду заборављена.

Овај текст и јесте покушај да поводом 110 година од изласка књиге Андрија Веретельника о Вуку Караџићу одамо заслужено признање украјинском прагаоцу.

ЛИТЕРАТУРА

- Ајдачић 2005: *Сербські фольклор і література в українських перекладах і дослідженнях 1837–2004: Матеріали до бібліографії*, упор. Д. Ајдачич, Київ: Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
- Билодид 1965: І. К. Білодід, *Вук Караџић в історії українсько-сербських наукових зв'язків*, Київ: Наукова думка.
- Бошковић Стули 1983: М. Bošković-Stulli, Usmena i pučka književnost, у: М. Bošković-Stulli, *Usmena književnost nekad i danas*, Београд: Prosveta, 5–114.
- Веретельник 1906: А. Веретельник, *Оповідання про Вука Караџића*, С. Петербург: Тип. Училища Глухонемых.
- Глушко 2012: М. Глушко, Невідомий Андрій Веретельник, *Народознавчі зошити*, Львів, 6, 1019–1026.
- Добрашиновић 1987: Г. Добрашиновић, Вуков животопис од И. И. Срезњевског, у: И. И. Срезњевски, *Вук Стефановић Караџић* (изабрао, приредио, превео и коментаро написао Голуб Добрашиновић), Београд: Библиотека „Репринт”, 103–119.
- ЕИУ 2010: *Енциклопедія історії України*, 7, Київ: Наукова думка.
- Милошевић-Ђорђевић 2002: Н. Милошевић-Ђорђевић, *Казивати редом: Прилози проучавању Вукове поетике усменог стварања*, Београд: Рад, КПЗ Србије.

- Отчет 1905: *Отчет „Благотворительного общества издания общепользных и дешевых книг” за 1904 год*, С. Петербург: Типография Училища Глухонемых.
- Отчет 1907: *Отчет „Благотворительного общества издания общепользных и дешевых книг” за 1906 год*, С. Петербург: Типография Училища Глухонемых.
- Сапеляк 2000: О. Сапеляк, *Етнографічні студії в Науковому товаристві ім. Шевченка (1898–1939 рр.)*, Львів: НАН України, Інститут народознавства.
- Срезњевски 1987: И. И. Срезњевски, *Вук Стефановић Караџић* (изабрао, приредио, превео и коментареп написао Голуб Добрашиновић), Београд: Библиотека „Репринт”.
- Студински 1993: *У півстолітніх змаганнях: Вибрані листи до Кирила Студинського (1891–1941)*, Київ: Наукова думка.
- Толстој 1995: Н. И. Толстой, *Язык и народная культура: Очерки по славянской мифологии и этнолингвистике*, Москва: Индрик.
- Франко 1983: І. Я. Франко, *Передмова до першого тому (видання Галицько-руські народні приповідки, Львів, 1905): Літературно-критичні праці (1896–1911)*, у: Іван Франко, *Зібрання творів у 50-ти т.*, 38, Київ: Наукова думка, 94–316.

Оксана Микитенко

ПРОСТОНАРОДНОЕ ПОВЕСТВОВАНИЕ О ВУКЕ КАРАДЖИЧЕ
(А. ВЕРЕТЕЛЬНИК. *ОПОВІДАННЯ ПРО ВУКА КАРАДЖИЧА*, 1906)

(Резюме)

Изданная Благотворительным обществом в Санкт-Петербурге в 1906 г. брошюра А. Веретельника *Оповідання про Вука Караджича* исключительна не только по своей тематике, но и тем, что опубликована на украинском языке. Ее автор, Андрей Веретельник – украинский этнограф и фольклорист, прозаик, публицист и редактор. Целью данной статьи является представить это, сейчас уже раритетное издание, имеющее значение также и как пример „третьей культуры” (Н. Толстой) – „простонародной” литературы, или литературы „народной” и „для народа”, а также обратиться к фигуре автора, сегодня почти неизвестного, однако в свое время успешного сотрудника НТШ (*Наукове товариство імені Шевченка*) во Львове, корреспондента В. Гнатюка, Ф. Вовка и И. Франко.